

Vysoké učení technické v Brně

Fakulta architektury

Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce: FA-DIP0001/2015
Ústav: Ústav navrhování
Student(ka): Bc. Lenka Bažíková
Studijní program: Architektura a urbanismus (N3501)
Studijní obor: Architektura (3501T002)
Vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Petra Žalmanová, Ph.D.
Konzultanti diplomové práce:

Akademický rok: 2015/16

Název diplomové práce:

Zámecký areál Břeclav

Zadání diplomové práce:

Časem zapomenuté historické centrum Břeclavi se po mnoha letech opět probouzí k životu. Letní scéna na zámecké louce je prvním krokem kopětovnému využití zámeckého areálu. Nicméněpřilehlý mlýn a původní pivovar dneschátrají stejně jako zámek.Cílem práce je naléznout vhodné využití areálu. Konkrétníarchitektonickéřešení bude aplikovánona jedné stavbě areálu.

Rozsah grafických prací:

Teoretická východiska Analýzy Koncept Celkové řešení /širší vztahy 1:100 000 -1:500 Podrobné zpracování zvolené části: situace 1:1000 -1:200 půdorysy, pohledy, řezy 1:200 -1:100 detaily 1:20 -1:10 perspektivy, zákresy do fotografie, vizualizace model 1:500 -1:100

Seznam odborné literatury:

KORDIOVSKÝ, Emil a Evžen KLANICOVÁ. Město Břeclav. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 2001, 583 s. ISBN 80-7275-025-9. MAKAI, Alexandr. Břeclav-Lundenburg. Alexandr Makai, 2012, 160 s. GEHL, Jan. Města pro lidi. Brno: Partnerství, 2012, xi, 261 s. ISBN 978-80-260-2080-6. ZUMTHOR, Peter. Promýšlet architekturu. 2., dopl. vyd. Zlín: Archa, 2013, 103 s. a Architektura. ISBN 978-80-87545-24-9. FREDERICK, Matthew. 101 things I learned in architecture school. Cambridge, Mass.: MIT Press, 2007, 1 v. (unpaged)

Termín zadání diplomové práce: 22. 2. 2016

Termín odevzdání diplomové práce: 16.5.2016

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Lenka Bažíková
Student(ka)

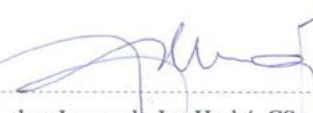

Ing. arch. Petra Žalmanová, Ph.D.
Vedoucí práce

doc. Ing. arch. Antonín Novák
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 22. 2. 2016

doc. Ing. arch. Jan Hrubý, CSc.

ZÁMECKÝ AREÁL BŘECLAV PRŮVODNÍ ZPRÁVA

Zámecký areál v Břeclavi je komplex staveb, jehož historie sahá až do 11. století. V současnosti ovšem budovy chátrají, jen areál „pod zámek“ začalo město využívat pro pořádání kulturních a společenských akcí. Pro nalezení vhodného konceptu využití areálu a především pro jeho udržitelnost jsou nutné analýzy historie místa a širších souvislostí.

Břeclav (německy Lundenburg) je okresní město. Leží asi 50 km jihovýchodně od Brna na řece Dyji, poblíž hranic s Rakouskem a Slovenskem (asi 80 km od Vídně a Bratislavy). Má rozlohu 77,11 km² a žije zde kolem 25 tisíc obyvatel. Břeclav je důležitým hraničním přechodem a železniční křižovatkou mezinárodního významu.

Stejně důležitá je pro Břeclav i poloha v zemědělské oblasti, především vinohradnictví, které dosahuje evropské úrovně je spojeno se spoustou tradic a kulturních událostí. Stále oblíbenějším způsobem poznávání kraje jsou cyklotrasy včetně populárních Moravských vinných stezek.

Pro vytvoření konceptu pro zámecký areál v Břeclavi je tedy důležité vzít v úvahu širší souvislosti, tedy v rámci kraje a především zapojení do Lednicko-valtického areálu (LVA). Stejně jako stavby LVA je i zámecký areál v Břeclavi dědictvím lichtenštejnů a navíc je Břeclav označována za vstupní bránu do LVA.

LEDNICKO-VALTICKÝ AREÁL

Lednicko-valtický areál je krajinný celek o rozloze 283,09 km² v okrese Břeclav při hranici s Rakouskem. Od prosince 1996 je zapsán do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Je pokládán za nejrozsáhlejší komponovanou krajinu v Evropě.

Tato oblast byla v průběhu 18. a 19. století zformována knížecím rodem Lichtenštejnů do podoby přírodního parku. Zahrnuje množství kulturních i přírodních památek. Většinu staveb inicioval Jan I. z Lichtenštejna a projektoval Josef Hardtmuth.

KONCEPT

Na základě všech analýz vychází nejvhodnější využití zámeckého areálu v Břeclavi jako kulturní a rekreační centrum s přesahem do LVA. Břeclav by tak dotvořila trojúhelník s dalšími centry v Lednici a ve Valticích. Břeclav by tedy mohla konečně fungovat jako vstup do LVA. Zámecký areál by sloužil jako rekreační a kulturní centrum pro místní obyvatele i pro návštěvníky, kteří Břeclav zatím jen projíždí.

Je také vhodné podpořit tradice a hodnoty kraje, jako zemědělská produkce a folklor. Zároveň by místo mělo naplňovat požadavky místních obyvatel. Břeclav je město s velmi výhodnou geografickou polohou a má potenciál se dále rozvíjet, pokud tu ovšem lidé budou chtít žít.

AKTIVIZACE

LVA byl od svého počátku místem pro rekreaci a zábavu a tak by tomu mělo být i dnes.

Částečně jsou stavby LVA využívány pro různé kulturní akce - koncerty (Lednice), naučné programy (Pohansko), výstavy (Valtice).. Nejčastější jsou ovšem prohlídky interiéru a to pouze sezónně.

Pro naplnění potenciálu areálu by bylo vhodné využít všechny stavby v jednom společném programu, který podpoří současné dění a vhodně doplní dalšími funkcemi.

PROGRAM

Divadelní a koncertní scéna

Pro kulturní akce tohoto typu jsou vhodné větší prostory s dobrou dopravní dostupností - tedy centra Břeclav, Lednice, Valtice. V Lednických zahradách (či jízdárnách), ve Valtickém amfiteátru nebo pod zámek v Břeclavi je možné pořádat také větší festivaly - hudby, divadla nebo vína (jako je např. Pálavské vinobraní v Mikulově). Menší koncerty či festivaly je možné uspořádat u každé drobné stavby LVA (např. Festival of lights, tematické koncerty, kočovná divadla atd.).

Galerie, výstavy, centrum umění

Kromě tří center, kde jsou prostory pro galerie, je možné zapojit i drobné stavby LVA. Například se tam mohou konat putovní výstavy, kdy je jedna výstava na více místech (salonky Rendez-Vous, Tři Gráci, Apollónova chrám, Reistna a další).

Naučné a poznávací programy

Kromě archeologického muzea na Pohansku, kde je i naučná stezka, postrádají ostatní stavby edukativní význam. Nejvhodnější by bylo zapojit i další stavby, pro které bylo a je typické spojení s přírodou - Belvédér byla bažantnice, Zámek Lány leží v oboře Soutok, Rybníční zámek vlastní Mendelova univerzita. Na těchto místech by se mohly konat poznávací programy třeba pro děti. Sladovna v Břeclavi je se svou minulostí ideálním místem pro zábavní vědecký park.

Vinařství, gastronomie, farmářské trhy

Některé stavby LVA sloužily lichtenštejnům pro pořádání bohatých hostin a tak by tomu mohlo být i dnes. Vynikající restaurace funguje na Hraničním zámku, další by mohla být právě na zámku v Břeclavi.

Trhy, na kterých by místní mohli prodávat vlastní produkty, je nejlepší situovat na náměstí a nádvoří, kde budou mít i místní obyvatelé jednoduchý přístup.

Víno je nejtypičtější produktem Jižní Moravy a vinohrady se nachází i na území LVA. Ve Valtickém podzemí se pravidelně koná salón vín. V LVA se konají i kulturní akce týkající se vína jako vinobraní, burčákový pochod, dny otevřených sklepů.

Zapojení vodních ploch, rozhledny a rekreace

Nejstarší rozhlednou v ČR je Minaret v Lednickém parku, další rozhledna je na Reistně a také na Břeclavském zámku.

Využití vodních ploch Lednických rybníků, ramen Dyje a mlýnského náhonu v Břeclavi pro odpočinkové aktivity (pro vodní sporty bohatě stačí Novomlýnské nádrže) jako např. projížďky na lodích, Stand up paddling, nebo pouhé zpřístupnění nábřeží pro odpočinek.

Také Nový dvůr by se se svou stájí mohl více otevřít veřejnosti a pořádat projížďky na koních po památkách LVA.

Salónky drobných staveb i zámků by mělo být možné pronajímat i pro pořádání konferencí a seminářů.

Průhledy v krajině je potřeba obnovit a také rozhledny mohou dále sloužit svému účelu. Nejstarší rozhlednou v ČR je Minaret v Lednickém parku, další rozhledna je na Reistně a také na Břeclavském zámku.

APLIKACE KONCEPTU

MLÝN – CENTRUM UMĚNÍ

Areál mlýna vznikl někdy v 16. století společně s pivovarem (později sladovna) v blízkosti zámku, kterému sloužil. Během válek v mlýně sídlili i vojáci, od konce 50. let pak patřil panu Vránovi, podle kterého získal jméno. Mlýn několikrát vyhořel a v současnosti z něj zbývají jen ruiny obývané místními bezdomovci. Vránův mlýn nyní patří soukromníkovi a je na prodej.

Vránův mlýn je v centru Břeclavi nejvíce viditelný z budov areálu díky své poloze na mlýnském náhonu, přes který vede most z Břeclavi směrem do Poštorné. Mlýn je tvořen sedmi budovami

uzavírající nádvoří, přes které vede cesta ze zámeckého náměstí (od sladovny) na zámeckou louku (pod zámkem).

Navrhuji využití areálu mlýna jako centra umění, které nabízí prostory pro umělce, kulturní zázemí i prostory pro rekreaci. Jednotlivé funkce doplňují chybějící provozy v Břeclavi, jako třeba divadlo nebo taneční sály, a nabízí i další množství. Například umístění ubytování do areálu má umožnit pobyty pro zahraniční divadelní soubory a umělce, kteří v centru umění mohou pobýt delší dobu a tvořit. Z mlýna zbývají jen nosné obvodové zdi s okenními otvory, někde i vnitřní nosné zdi. Všechny stavby, až na jeden menší objekt (drobná stavba na kraji nádvoří), navrhuji zachovat a obnovit jejich původní výraz. Pro objekt divadla navrhuji, v duchu industriální historie objektu, rozšíření prostoru zákulisí novou ocelovou rámovou konstrukcí schovanou „za oponou“ z perforovaného plechu. Stávající vertikální nosné konstrukce, u kterých jsou obnoveny venkovní původní obklady či římsy, se mohou podle potřeby zateplit vnitřní izolací např. IQ Therm, jež propouští vlhkost a zabraňuje tak kondenzaci na vnitřním povrchu zdiva.